

HƯỚNG DẪN SỬ DỤNG

DÒNG SÁCH PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ

CỦA LIONBOOKS

Hành trình

XÂY NGÔN NGỮ - GIEO TƯ DUY - KẾT NỐI CẢM XÚC

và ứng dụng giao tiếp tự nhiên để phát triển ngôn ngữ mỗi ngày

Bố mẹ đang cầm trên tay dòng sách phát triển ngôn ngữ dành cho trẻ độ tuổi 0- 3 tuổi hoặc các trẻ cần hỗ trợ cải thiện kỹ năng ngôn ngữ, thuộc tủ sách của LIONBOOKS.

Dòng sách là kết quả nghiên cứu, triển khai và có sự tham vấn trực tiếp từ các chuyên gia hàng đầu trong lĩnh vực như: TS. BS trị liệu âm ngữ Nguyễn Hoàng Oanh, THS. BS phục hồi chức năng Cao Bích Thủy... Đảm bảo tính khoa học và thực tiễn, dành riêng cho trẻ em Việt Nam.

Trong 3 năm đầu đời của trẻ, một trong những ưu tiên hàng đầu của chúng ta là giúp con có kết nối vững vàng với bố mẹ, gia đình; phát triển nhận thức với thế giới xung quanh, đồng thời giúp con có thể làm chủ ngôn ngữ, sử dụng ngôn ngữ thành thạo trong giao tiếp hàng ngày.

Dòng sách phát triển ngôn ngữ của Lionbooks được chia ra nhiều kỹ năng bao gồm:

Bộ sách nhằm mục tiêu tích lũy từ vựng

Bộ sách phát triển khả năng chú ý chung và phản hồi giao tiếp

Bộ sách nâng cao năng lực tư duy ngôn ngữ và ứng dụng ngôn ngữ trong giao tiếp thực tế

Bộ sách hỗ trợ kỹ năng phân biệt, nhận biết âm vị, bật âm lời nói

Các đặc điểm quan trọng của dòng sản phẩm phù hợp với việc tập nói của trẻ em Việt Nam:

- Mỗi cuốn sách đều sử dụng chất liệu thuần Việt, có **chủ đề gần gũi, thiết thực** xung quanh con, giúp con cảm thấy quen thuộc, dễ ghi nhớ từ vựng.
- Phần lời **ngắn gọn**, từ ngữ sử dụng chất lọc, linh hoạt và chẵn chu, giúp con có môi trường ngôn ngữ phong phú, tiếp nhận thông tin nhanh chóng.
- Phần tranh **sinh động, cụ thể**, được thiết kế phù hợp với từng kỹ năng và được phân cấp các chi tiết lớn nhỏ nhằm phù hợp với khả năng quan sát, chú ý của từng độ tuổi.
- Những cuốn sách thơ với **nhịp vui, nhiều từ láy, giàu nhịp điệu**, xây dựng khả năng chú ý của con, tích lũy từ vựng, kích thích quá trình bật âm và tương tác.
- **Đa dạng** trong cách thức thể hiện: sách tương tác, sách nhập vai, sách tình huống, sách từ vựng...
- Sách được thiết kế bo góc an toàn với trẻ, các cuốn bồi cứng lật giở 180° phát triển xúc giác, tập luyện khả năng phối hợp linh hoạt của các ngón tay và não bộ.

Các lời khuyên của chuyên gia dành cho bố mẹ có con ở độ tuổi tập nói:

Trẻ nhỏ học ngôn ngữ thông qua sự tương tác với người thân và môi trường, trong những bối cảnh giao tiếp khác nhau.

Trẻ học từ vựng (Ngữ nghĩa):

Nhận biết và ghi nhớ hình ảnh, đồ vật, dần dần mở rộng vốn từ.

Trẻ học cách sử dụng từ (Ngữ dụng):

Tập sắp xếp từ thành câu, sử dụng trong các tình huống giao tiếp cụ thể.

Trẻ học về âm thanh (Ngữ âm):

Trẻ quan sát khẩu hình, lắng nghe và bắt đầu bắt chước âm thanh, dần dần tái tạo các từ mà bố mẹ và những người xung quanh nói.

Trẻ học và tiếp thu ngôn ngữ chủ yếu thông qua sinh hoạt thường ngày và vui chơi. Các từ khóa bố mẹ cần nhớ trong bất cứ hoạt động nào với trẻ:

Vui:

Trẻ sẽ dễ ghi nhớ và tiếp thu thông tin hơn khi cảm thấy hứng thú. Hãy tạo ra những niềm vui nho nhỏ để con tập trung và tương tác tốt hơn.

Thực tế:

Việc phát triển ngôn ngữ gắn liền với sự gần gũi, hữu ích và các tình huống quen thuộc xoay quanh cuộc sống hằng ngày.

Sáng tạo:

Tận dụng đồ vật trong nhà để tạo ra trò chơi mới. Với trẻ, bất cứ vật dụng nào có thể cầm nắm và nhìn thấy bố mẹ sử dụng đều có thể trở thành “đồ chơi” hấp dẫn và giàu giá trị học tập.

TRẺ TỪ 0 - 3 THÁNG:

Đây là giai đoạn trẻ phát triển mạnh về thính giác. Thị giác của trẻ chưa hoàn thiện: tầm nhìn còn mờ, chỉ thấy rõ trong khoảng cách 20 - 30 cm và đặc biệt chú ý đến những hình ảnh có độ tương phản cao (đen - trắng, đỏ - đen, trắng - đen...). Trẻ chưa hiểu nội dung sách nhưng có thể hứng thú với giọng nói có ngữ điệu rõ ràng, âm thanh giàu nhạc tính.

Nên: Đọc chậm rãi, rõ ràng, ngữ điệu lên xuống, nhấn nhá, biểu cảm phong phú. Hãy bắt đầu với những cuốn sách thơ ngắn, mỗi lần đọc khoảng 3 - 5 phút, có thể ưu tiên đọc trước giờ ngủ như một hoạt động gắn kết và trấn an trẻ.

Không nên: Cho con xem tranh có quá nhiều chi tiết, hoặc để sách quá sát mặt con.

TRẺ TỪ 4 - 12 THÁNG:

Đây là giai đoạn trẻ tích lũy ngôn ngữ. Trẻ dần hình thành khả năng chú ý, phát triển nhận thức và bắt đầu ghi nhớ từ vựng, làm quen với thế giới xung quanh thông qua các giác quan: thính giác, thị giác, xúc giác, vị giác, khứu giác. Đồng thời, trẻ bộc lộ nhu cầu giao tiếp bằng ngôn ngữ cơ thể: với tay, chỉ tay, giao tiếp bằng mắt,...

Nên:

- Đọc sách với nhiều tư thế khác nhau (cho trẻ ngồi trong lòng để tăng tiếp xúc, đặt trẻ ngồi đối diện để quan sát khẩu hình và biểu cảm khuôn mặt...).
- Đọc một cách vui vẻ, cường điệu hóa, có thể kết hợp ngôn ngữ cơ thể để minh họa từ vựng. Biểu cảm phong phú giúp thu hút sự chú ý của trẻ.
- Chỉ tay vào tranh theo từ vựng được nhắc đến, giúp trẻ liên kết từ với hình ảnh rõ ràng hơn.
- Có thể rút ngắn phần lời sách, nhấn nhá lại ở các từ vựng quan trọng (bao gồm danh từ, động từ, tính từ). Đặt một số câu hỏi đơn giản rồi tự trả lời nhằm mô hình hóa cách thức giao tiếp.

Không nên: Chỉ tay vào chữ, hoặc miêu tả quá nhiều, quá dài khiến trẻ khó theo dõi.

LƯU Ý
QUAN TRỌNG
cho cha mẹ trong
GIẢI ĐOẠN TẬP NÓI
của trẻ

TRẺ TỪ 12 - 18 THÁNG:

Độ tuổi này, trẻ bắt đầu phát âm rõ hơn, nói được một số từ đơn và vốn ngôn ngữ hiểu tăng lên nhanh chóng. Trẻ thích các hoạt động mang tính tương tác với người chăm sóc, đồng thời rất ưa vận động, khó duy trì tập trung lâu và ít khi ngồi yên một chỗ.

Nên:

- Đọc sách thơ với phương pháp đọc nổi đuôi nhằm kích thích con tương tác, giúp con học cách luân phiên lượt lời, tập phát âm.
- Đọc những cuốn sách có lời thoại rõ ràng nhằm giúp con hình thành tư duy giao tiếp, cách phản hồi và khuyến khích động lực giao tiếp.
- Tăng cường miêu tả các chi tiết trong trang sách, cung cấp cho con vốn từ vựng phong phú, đặc biệt chú ý miêu tả thêm những tình huống sinh hoạt thường ngày để bổ sung vốn từ chức năng.
- Biến đổi nhân vật trong sách thành trẻ và những người xung quanh, giúp trẻ cảm thấy hứng thú và gần gũi hơn.

Không nên: Ép trẻ nói, hỏi dồn dập, yêu cầu trẻ phản hồi khi trẻ chưa sẵn sàng.

TRẺ TỪ 18 THÁNG - 3 TUỔI:

Đây là giai đoạn bùng nổ từ vựng: trẻ có thể học trung bình từ 5- 10 từ mới mỗi ngày, vốn từ đạt khoảng 200 - 300 từ vào 2 tuổi, và có thể bắt đầu ghép 2- 3 từ thành cụm hoặc câu ngắn (“ăn bánh”, “con đi chơi”, “mẹ bế con”). Trẻ cũng dần hiểu khái niệm thời gian, sở hữu, và thể hiện mong muốn bằng cả từ ngữ và cử chỉ.

Nên:

- Đọc đúng phần lời trong trang sách (có thể thay tên nhân vật nếu thích), giúp con học cách sử dụng các mẫu câu theo tình huống. Một mẫu câu nên được lặp lại 2- 3 lần và thường xuyên áp dụng ngoài thực tế.
- Vừa đọc vừa gợi mở, đọc theo sự dẫn dắt của trẻ: để trẻ tự chọn sách muốn đọc, tự chọn phần tranh muốn khám phá, từ đó kích thích trẻ hỏi, chỉ tay và thể hiện nhu cầu tương tác.
- Cùng đọc theo nhịp, đọc nổi đuôi, đọc đồng thanh với trẻ, giúp trẻ học cách nói từ đơn, ghép từ đôi và dần dần nói cả câu.

Không nên:

- Yêu cầu trẻ ngồi yên một chỗ, ép trẻ tập trung khi trẻ đang có hứng thú với việc khác.
- Đặt câu hỏi liên tiếp mang tính kiểm tra, xác nhận, thử thách trẻ.
- Đưa ra các nhận định, nhận xét mang tính áp đặt hoặc can thiệp quá nhiều vào cách tư duy của trẻ.

CUỐN SÁCH “100 TỪ ĐẦU TIÊN CỦA BÉ”

Trong năm thứ hai của cuộc đời, trẻ bắt đầu “bùng nổ” ngôn ngữ, mới đầu chỉ có vài âm đơn lẻ rồi dẫn đến việc nói ra các từ có nghĩa và ghép từ thành câu ngắn. Để hỗ trợ trẻ hiệu quả, ngay khi trẻ mới bước vào giai đoạn tích lũy từ vựng từ 4 tháng tuổi, cha mẹ cần biết:

Trẻ sẽ học từ gì trước?

Từ nào dễ xuất hiện trong giao tiếp hằng ngày?

Nên nói thế nào để trẻ hiểu và muốn giao tiếp lại?

DANH SÁCH 100 TỪ ĐẦU TIÊN CHÍNH LÀ CÂU TRẢ LỜI.

Đây là những từ vựng **trẻ thường hiểu và nói sớm nhất**, được nhóm các chuyên gia tại Việt Nam tiến hành nghiên cứu thực tế và kinh nghiệm lâm sàng trên 600 trẻ ở cả ba miền Bắc - Trung - Nam. Khi cha mẹ nắm được danh sách này, việc hỗ trợ con học nói sẽ **có định hướng, chủ động và dễ quan sát sự tiến bộ**.

Đây không chỉ là một cuốn sách, mà là **công cụ giao tiếp** giúp:

- Tạo môi trường giàu ngôn ngữ quanh trẻ
- Giúp con ghi nhớ và sử dụng từ vựng trong tình huống thực tế
- Hình thành phản xạ nghe - hiểu - phản hồi

100 TỪ ĐẦU TIÊN CỦA BÉ CÓ Ý NGHĨA GÌ?

Không phải ngẫu nhiên mà từ được chia theo nhóm: **Người - Động vật - Hành động - Đồ ăn - Từ mô tả - Cảm xúc - Câu xã giao - Đồ vật...**

Việc phân nhóm giúp cha mẹ:

- Nhận ra **con đang hứng thú với chủ đề gì**
- Tạo môi trường **lặp lại từ đúng ngữ cảnh**
- **Mở rộng từ vựng một cách hệ thống** và không trùng lặp

Đây là những từ quen thuộc nhất trong đời sống trẻ nhỏ:

- **Người:** mẹ, ba, bà, ông, bạn...
- **Động vật:** chó, mèo, cá, gà...
- **Hành động:** ăn, đi, chơi, ngủ...
- **Đồ ăn, đồ uống:** sữa, nước, bánh, chuối...
- **Từ mô tả & cảm xúc:** không, có, sợ hãi...

Mục tiêu không phải học thuộc lòng, mà để ba mẹ:

- Biết nên giao tiếp với con bằng từ gì
- Tạo ra thật nhiều tình huống tự nhiên để lặp lại những từ đó
- Ghi nhận quá trình phát triển ngôn ngữ của con một cách tích cực và linh hoạt

CÁCH SỬ DỤNG SÁCH 100 TỪ ĐẦU TIÊN CỦA BÉ HIỆU QUẢ:

- 1 **Đọc cùng con mỗi ngày** - ngắn nhưng thường xuyên, chỉ 5 - 10 phút là đủ.
- 2 **Chỉ vào tranh khi đọc từ** - giúp con liên kết hình ảnh và ngôn ngữ.
- 3 **Nói mẫu thay vì hỏi dồn**
 - ✗ “Con nói mèo đi!”
 - ✓ “Đây là mèo. Mèo kêu meo meo!”
- 4 **Lặp lại và mở rộng**

Khi con nói “bánh” → cha mẹ đáp: “Đúng rồi, bánh ngọt quá, con ăn bánh nhé!”
- 5 **Đợi phản hồi** - ánh mắt, chỉ tay, âm thanh... đều là tín hiệu giao tiếp.
- 6 **Biến sách thành trò chơi** - nhập vai, đọc nối đuôi.

VÍ DỤ THỰC HÀNH

- Khi con chỉ vào bình sữa: “À, con muốn sữa à? Đây, sữa của con nè!”
- Khi xem tranh con mèo: “Mèo kêu sao nè? Meo meo! Con thấy mèo chưa?”
- Khi đi công viên: “Con nhìn kia, có bướm bay! Bướm đẹp quá!”

100 từ đầu tiên của bé không phải là “bài kiểm tra ngôn ngữ”, mà là **tấm bản đồ giúp cha mẹ đồng hành cùng con** một cách chủ động, nhẹ nhàng và đúng thời điểm.

Trẻ sẽ học từ nhanh và hiệu quả khi:

- Được nghe **đúng từ - lặp lại nhiều lần - trong tình huống thật**
- Được **cha mẹ nói chuyện, chia sẻ và đợi phản hồi**
- Được **khích lệ bằng ánh mắt, nụ cười và vòng tay ấm áp**

Mời bố mẹ quét mã QR để truy cập toàn bộ hệ thống tài liệu nội bộ của Lionbooks, bao gồm các video hướng dẫn phát âm theo phiên âm IPA, các video đọc mẫu của các bộ sách